

Kondycja polskiej okulistyki

Na własne oczy

Celem opracowania jest przedstawienie stanu finansowania świadczeń okulistycznych w Polsce w latach 2012–2015. Zastosowanie innowacyjnych metod diagnostycznych i terapeutycznych, zwiększenie liczby prowadzonych badań klinicznych i objęcie refundacją innowacyjnych molekuł przyczyniło się do szybkiego rozwoju okulistyki. W pracy przedstawiono wartości umów ze świadczeniodawcami zawartych przez NFZ w poszczególnych rodzajach i zakresach świadczeń: ambulatoryjnej opiece specjalistycznej oraz leczeniu szpitalnym, z podziałem na województwa.

Okulistki, nie okuliści

Według danych Naczelnej Izby Lekarskiej z 2015 r. zawód okulisty wykonuje 4498 lekarzy specjalistów, w tym 80 proc. kobiet. Niemal jedna czwarta lekarzy ukończyła 60 lat. Ważnym zagadnieniem jest nierównomierne rozmieszczenie okulistów w Polsce. Mają oni tendencję do koncentrowania się w obszarach miejskich, w których znajdują się uczelnie i wysoko-specjalistyczne ośrodki medyczne. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego na temat liczby mieszkańców w poszczególnych województwach i danych Naczelnej Izby Lekarskiej dotyczących liczby lekarzy specjalistów okulistów można oszacować, ilu mieszkańców przypada na okulistę w poszczególnych województwach. Niemal połowa okulistów skupiona jest w 5 województwach: mazowieckim, śląskim, małopolskim, łódzkim i dolnośląskim. Niewątpliwie ma to wpływ na dostępność świadczeń dla pozostałych mieszkańców Polski.

Najwięcej mieszkańców przypada na okulistę w województwach podkarpackim, lubuskim i warmińsko-mazurskim, najmniej w mazowieckim, łódzkim i dolnośląskim. Większość okulistów pracuje w jednostkach publicznego sektora ochrony zdrowia, gdzie najczęstszą formą zatrudnienia są umowy regulowane kodeksem pracy. Natomiast w jednostkach niepublicznych dominują umowy cywilnoprawne jako świadczenia na rzecz zakładu opieki zdrowotnej. Lekarze zatrudniani są w różnym wymiarze czasu pracy. Często pracują w kilku podmiotach opieki zdrowotnej.

„Niemal połowa okulistów skupiona jest w 5 województwach: mazowieckim, śląskim, małopolskim, łódzkim i dolnośląskim”

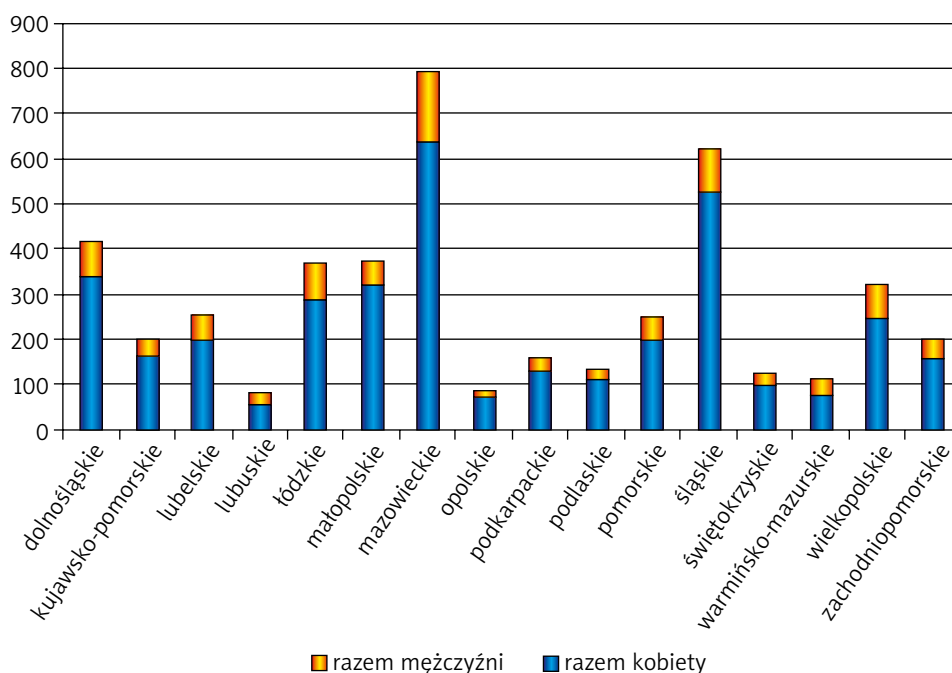
Poradnie okulistyczne

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych z pieniędzy publicznych zakłada możliwość podpisywania umów w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna przez indywidualne i grupowe praktyki lekarskie. Warunki udzielania świadczeń i wymagania wobec personelu określa załącznik do zarządzenia prezesa NFZ. W 2012 r. Fundusz podpisał umowy w zakresie poradni okulistycznej dla dorosłych z 1887 świadczeniodawcami (w tym z 216 w zakresie poradni okulistyki dziecięcej). Umowy w powyższym zakresie zawierane są przez poradnie okulistyczne będące w strukturze zakładów opieki zdrowotnej oraz indywidualne i grupowe praktyki lekarskie.

W 2015 r. liczba poradni okulistycznych kontraktujących świadczenia z NFZ zmniejszyła się o 53 w porównaniu z rokiem 2012. Wartość umów wynosiła 430 443 092,83 zł i była mniejsza o 57 553 242,93 zł niż w 2012 r. Istotny jest fakt, że średnia wartość umowy zawartej przez świadczeniodawcę z NFZ w 2012 r.

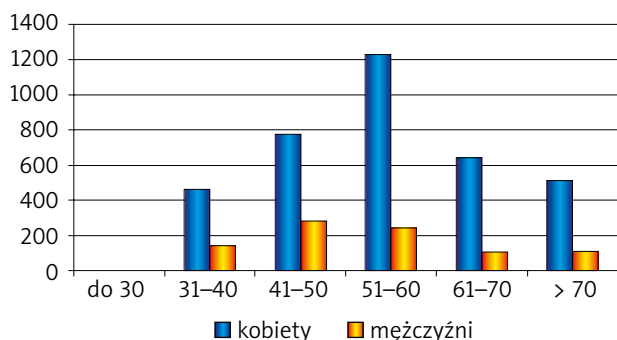
Tabela 1. Liczba okulistów w poszczególnych województwach w Polsce oraz liczba mieszkańców przypadająca na jednego okulistę

Województwo	Liczba mieszkańców	Liczba lekarzy okulistów	Liczba mieszkańców na jednego okulistę
dolnośląskie	2 914 362	418	6 972
kujawsko-pomorskie	2 096 404	201	10 430
lubelskie	2 165 651	255	8 493
lubuskie	1 023 317	81	12 634
łódzkie	2 524 651	367	6 879
małopolskie	3 354 077	374	8 968
mazowieckie	5 301 760	793	6 686
opolskie	1 010 203	87	11 612
podkarpackie	2 129 951	157	13 567
podlaskie	1 198 690	133	9 013
pomorskie	2 290 070	250	9 160
śląskie	4 615 870	621	7 433
świętokrzyskie	1 273 995	124	10 274
warmińsko-mazurskie	1 450 697	113	12 838
wielkopolskie	3 462 196	321	10 786
zachodniopomorskie	1 721 405	203	8 480

Rycina 1. Liczba okulistów w poszczególnych województwach z uwzględnieniem struktury płci – stan na październik 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Naczelnej Izby Lekarskiej

Rycina 2. Liczba lekarzy okulistów wg struktury płci i wieku – stan na październik 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Naczelnej Izby Lekarskiej

wynosiła 258 609,61 zł i była jedynie o 2 zł wyższa niż średnia wartość umowy zawartej w 2014 r. Największy spadek kontraktowania zanotowano w województwach mazowieckim i śląskim. Jedynie na województwo pomorskie przeznaczono więcej pieniędzy. Jaki był tego powód?

Mniej świadczeniodawców

W ciągu czterech lat znacząco zmniejszyła się liczba świadczeniodawców realizujących umowy w zakresie poradni okulistycznych dla dorosłych i dla dzieci. Również średnia wartość umowy została znacznie zredukowana – aż o 9,24 proc. Prawdopodobne przyczyny

zmniejszenia liczby świadczeniodawców realizujących powyższe świadczenia to:

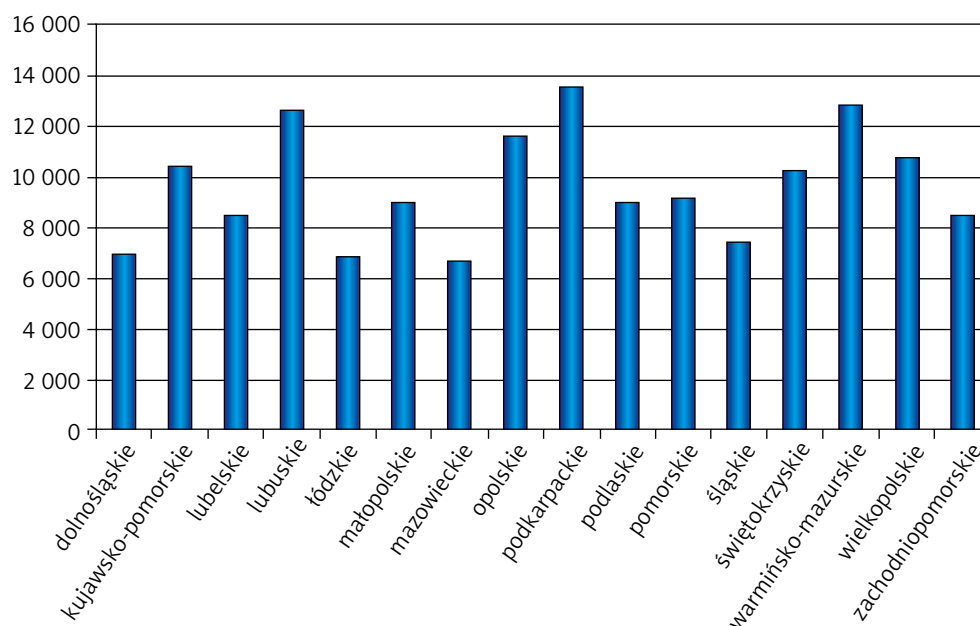
- rezygnacja podmiotów ze świadczeń z zakresu okuliastyki i okulistyki dziecięcej na rzecz innych poradni (tzw. przesunięcia do 20 proc. funduszy na ambulatoryjną opiekę specjalistyczną);
- zaprzestanie działalności poradni z powodu niskiej rentowności w porównaniu z prywatnymi praktykami lekarskimi oraz niedobór kadry medycznej.

Lecznictwo szpitalne

Lecznictwo szpitalne każdego roku generuje niemal dwukrotnie wyższe koszty niż lecznictwo otwarte. Specyfika chorób oczu wiąże się z koniecznością szerokiej diagnostyki i leczenia w warunkach szpitalnych. Wiele procedur wymaga hospitalizacji, gdyż cel leczenia w danym przypadku nie może być osiągnięty przez leczenie ambulatoryjne.

W roku 2012 wartości umów z NFZ na hospitalizację w zakresach:

- okulistyka – zespół chirurgii jednego dnia,
- okulistyka – hospitalizacja,
- okulistyka – hospitalizacja: B04, B05, B06,
- okulistyka – hospitalizacja: B12, B13, B14, B15,
- okulistyka – hospitalizacja planowa,
- okulistyka – hospitalizacja planowa: B12, B13, B14, B15,
- okulistyka – zespół chirurgii jednego dnia: B12, B13, B14, B15,

Rycina 3. Liczba mieszkańców przypadająca na jednego lekarza okulistę

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Naczelnej Izby Lekarskiej

- okulistyka dziecięca – hospitalizacja,
- okulistyka dziecięca – hospitalizacja: B12, B13, B14, B15,
- okulistyka dziecięca – hospitalizacja B04, B05, B06,
- okulistyka dziecięca – hospitalizacja planowa,
- okulistyka dziecięca – zespół chirurgii jednego dnia,
- okulistyka dziecięca – zespół chirurgii jednego dnia: B12, B13, B14, B15,

wynosiły 852 084 943,12 zł. W tym:

- okulistyka dziecięca – hospitalizacja,
- okulistyka dziecięca – hospitalizacja: B12, B13, B14, B15,
- okulistyka dziecięca – hospitalizacja: B04, B05, B06,
- okulistyka dziecięca – hospitalizacja planowa,
- okulistyka dziecięca – zespół chirurgii jednego dnia,
- okulistyka dziecięca – zespół chirurgii jednego dnia: B12, B13, B15,

24 980 332,00 zł.

W porównaniu z 2012 r. wartości umów w 2015 r. we wszystkich zakresach szpitalnych zmalały aż o 14 116 966,46 zł. Liczba świadczeniodawców realizujących powyższe umowy w roku 2015 zmniejszyła się o 1 w porównaniu z rokiem 2012. W województwach dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, lubuskim, opolskim, świętokrzyskim oraz zachodniopomorskim nie ma żadnego świadczeniodawcy, który realizowałby umowę na następujące świadczenia:

- okulistyka dziecięca – hospitalizacja,
- okulistyka dziecięca – hospitalizacja: B12, B13, B14, B15,
- okulistyka dziecięca – hospitalizacja: B04, B05, B06,
- okulistyka dziecięca – hospitalizacja planowa,

„Dostęp do leczenia z funduszy publicznych jest różny i zależy od miejsca zamieszkania pacjentów”

- okulistyka dziecięca – zespół chirurgii jednego dnia,
- okulistyka dziecięca – zespół chirurgii jednego dnia: B12, B13, B15.

Mapa dostępu do leczenia w zakresie okulistyki szpitalnej dorosłych wskazuje, że największą liczbę umów podpisano w województwach: śląskim, wielkopolskim i mazowieckim. Równocześnie najwyższe całkowite wartości umów w tym zakresie realizowane są w województwach: mazowieckim, śląskim i dolnośląskim. Ponad 21 proc. pieniędzy na hospitalizację dorosłych pacjentów okulistycznych zakontraktowało 10 z 248 podmiotów leczniczych:

- Uniwersyteckie Centrum Okulistyki i Onkologii, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach,
- Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 w Lublinie,
- Samodzielny Publiczny Kliniczny Szpital Okulistyczny w Warszawie,
- Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 2 Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie,

Tabela 2. Zestawienie liczby świadczeniodawców oraz kwot umów na realizację świadczeń w zakresie okulistyki oraz okulistyki dziecięcej w latach 2012–2015 z podziałem na województwa

Województwo	Kwota w 2012 r.	Kwota w 2013 r.	Kwota w 2014 r.	Kwota w 2015 r.	Różnica 2015/2012
dolnośląskie	44 848 382,37 zł	39 829 765,73 zł	39 277 940,32 zł	40 136 214,79 zł	-4 712 167,58 zł
kujawsko-pomorskie	20 178 673,65 zł	17 070 591,25 zł	17 229 491,55 zł	18 141 423,70 zł	-2 037 249,95 zł
lubelskie	29 816 288,44 zł	25 479 874,64 zł	25 605 612,70 zł	25 863 239,66 zł	-3 953 048,78 zł
lubuskie	12 888 431,50 zł	10 887 954,05 zł	10 523 294,60 zł	10 386 717,66 zł	-2 501 713,84 zł
łódzkie	38 042 579,09 zł	31 433 027,58 zł	31 299 320,86 zł	31 030 514,23 zł	-7 012 064,86 zł
małopolskie	40 213 670,42 zł	34 930 953,74 zł	35 200 275,67 zł	35 332 141,00 zł	-4 881 529,42 zł
mazowieckie	76 026 332,11 zł	63 060 649,70 zł	65 262 474,30 zł	65 151 330,92 zł	-10 875 001,19 zł
opolskie	10 204 286,60 zł	8 235 234,90 zł	7 944 880,70 zł	7 948 339,10 zł	-2 255 947,50 zł
podkarpackie	24 288 691,50 zł	20 880 812,00 zł	20 699 845,10 zł	21 394 223,80 zł	-2 894 467,70 zł
podlaskie	13 669 263,50 zł	11 766 480,70 zł	12 291 688,85 zł	12 066 060,85 zł	-1 603 202,65 zł
pomorskie	14 708 499,54 zł	25 631 158,74 zł	25 736 874,41 zł	25 703 934,12 zł	10 995 434,58 zł
śląskie	68 528 551,90 zł	58 159 771,82 zł	58 132 112,88 zł	58 186 481,08 zł	-10 342 070,82 zł
świętokrzyskie	13 623 549,11 zł	12 022 582,15 zł	12 147 548,04 zł	12 223 163,31 zł	-1 400 385,80 zł
warmińsko-mazurskie	14 056 452,83 zł	12 564 477,96 zł	12 426 531,70 zł	12 393 623,42 zł	-1 662 829,41 zł
wielkopolskie	45 587 597,45 zł	39 365 978,53 zł	36 925 333,36 zł	36 563 339,47 zł	-9 024 257,98 zł
zachodnio-pomorskie	21 315 085,75 zł	17 515 967,20 zł	17 159 484,71 zł	17 922 345,72 zł	-3 392 740,03 zł
Suma	487 996 335,76 zł	428 835 280,69 zł	427 862 709,75 zł	430 443 092,83 zł	-57 553 242,93 zł

Województwo	Liczba świadczeniodawców w 2012 r.	Liczba świadczeniodawców w 2013 r.	Liczba świadczeniodawców w 2014 r.	Liczba świadczeniodawców w 2015 r.	Różnica 2015/2012
dolnośląskie	194	195	192	194	0
kujawsko-pomorskie	87	85	86	86	-1
lubelskie	89	89	87	87	-2
lubuskie	50	50	49	49	-1
łódzkie	139	140	141	142	3
małopolskie	126	125	124	124	-2
mazowieckie	215	211	211	212	-3
opolskie	59	59	58	58	-1
podkarpackie	102	104	102	101	-1
podlaskie	48	45	46	46	-2
pomorskie	96	77	77	77	-19
śląskie	321	322	312	312	-9
świętokrzyskie	60	59	58	60	0
warmińsko-mazurskie	63	63	61	61	-2
wielkopolskie	170	164	158	158	-12
zachodnio-pomorskie	68	68	67	67	-1
Suma	1887	1856	1829	1834	-53

Proces zbierania, gromadzenia i archiwizowania danych na temat liczby świadczeniodawców realizujących umowy z NFZ oraz ich wartość opracowany jest przez NFZ. <https://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy>

Tabela 3. Zestawienie liczby świadczeniodawców oraz kwot umów na realizację świadczeń szpitalnych w zakresie okulistyki u dorosłych i dzieci w latach 2012–2015 z podziałem na województwa

Województwo	Kwota w 2012 r.	Kwota w 2013 r.	Kwota w 2014 r.	Kwota w 2015 r.	Różnica 2015/2012
dolnośląskie	77 146 838,00 zł	76 720 224,80 zł	75 397 739,00 zł	75 929 934,20 zł	-1 216 903,80 zł
kujawsko-pomorskie	48 537 271,00 zł	52 628 112,00 zł	53 395 604,00 zł	53 179 417,12 zł	4 642 146,12 zł
lubelskie	53 460 451,00 zł	53 388 327,00 zł	52 742 310,20 zł	53 788 694,20 zł	328 243,20 zł
lubuskie	17 223 894,00 zł	17 324 722,00 zł	18 376 119,30 zł	18 505 755,30 zł	1 281 861,30 zł
łódzkie	59 536 191,60 zł	56 208 684,10 zł	56 582 220,90 zł	56 584 612,90 zł	-2 951 578,70 zł
małopolskie	58 358 128,60 zł	57 140 788,60 zł	55 368 442,00 zł	56 123 014,00 zł	-2 235 114,60 zł
mazowieckie	135 646 472,00 zł	129 709 788,00 zł	124 067 632,00 zł	124 045 782,00 zł	-11 600 690,00 zł
opolskie	17 281 570,80 zł	17 359 342,00 zł	17 081 386,40 zł	17 081 386,40 zł	-200 184,40 zł
podkarpackie	37 426 428,00 zł	40 334 580,00 zł	40 632 956,00 zł	40 791 920,00 zł	3 365 492,00 zł
podlaskie	23 090 539,37 zł	24 059 644,47 zł	26 180 984,47 zł	26 463 267,47 zł	3 372 728,10 zł
pomorskie	45 598 155,98 zł	45 757 811,68 zł	46 137 177,68 zł	46 244 921,68 zł	646 765,70 zł
śląskie	135 194 873,30 zł	126 213 417,70 zł	124 293 958,60 zł	125 172 735,60 zł	-10 022 137,70 zł
świętokrzyskie	18 149 114,52 zł	18 248 957,04 zł	18 232 444,04 zł	19 627 905,72 zł	1 478 791,20 zł
warmińsko-mazurskie	21 105 950,00 zł	21 088 669,00 zł	20 534 844,00 zł	20 918 725,00 zł	-187 225,00 zł
wielkopolskie	63 502 668,95 zł	61 091 316,41 zł	61 136 477,21 zł	62 437 549,07 zł	-1 065 119,88 zł
zachodnio-pomorskie	40 826 396,00 zł	41 119 104,00 zł	40 967 420,00 zł	41 072 356,00 zł	245 960,00 zł
Suma	852 084 943,12 zł	838 393 488,80 zł	831 127 715,80 zł	837 967 976,66 zł	-14 116 966,46 zł

Województwo	Liczba świadczeniodawców w 2012 r.	Liczba świadczeniodawców w 2013 r.	Liczba świadczeniodawców w 2014 r.	Liczba świadczeniodawców w 2015 r.	Różnica 2015/2012
dolnośląskie	22	22	21	21	-1
kujawsko-pomorskie	17	19	19	19	2
lubelskie	18	18	18	18	0
lubuskie	7	7	6	6	-1
łódzkie	22	22	22	22	0
małopolskie	22	22	22	22	0
mazowieckie	27	28	25	25	-2
opolskie	4	4	4	4	0
podkarpackie	13	14	15	15	2
podlaskie	7	7	7	7	0
pomorskie	14	14	15	15	1
śląskie	39	37	36	36	-3
świętokrzyskie	7	7	7	7	0
warmińsko-mazurskie	8	8	8	8	0
wielkopolskie	27	28	28	28	1
zachodnio-pomorskie	10	10	10	10	0
Suma	264	267	263	263	-1

Tabela 4. Zestawienie liczby świadczeniodawców oraz kwot umów na realizację świadczeń szpitalnych i ambulatoryjnych w zakresie okulistyki u dorosłych i dzieci w latach 2012–2015 z podziałem na województwa

Województwo	Kwota w 2012 r.	Kwota w 2013 r.	Kwota w 2014 r.	Kwota w 2015 r.	Różnica 2015/2012
dolnośląskie	121 995 220,37 zł	116 549 990,53 zł	114 675 679,32 zł	116 066 148,99 zł	-5 929 071,38 zł
kujawsko-pomorskie	68 715 944,65 zł	69 698 703,25 zł	70 625 095,55 zł	71 320 840,82 zł	2 604 896,17 zł
lubelskie	83 276 739,44 zł	78 868 201,64 zł	78 347 922,90 zł	79 651 933,86 zł	-3 624 805,58 zł
lubuskie	30 112 325,50 zł	28 212 676,05 zł	28 899 413,90 zł	28 892 472,96 zł	-1 219 852,54 zł
łódzkie	97 578 770,69 zł	87 641 711,68 zł	87 881 541,76 zł	87 615 127,13 zł	-9 963 643,56 zł
małopolskie	98 571 799,02 zł	92 071 742,34 zł	90 568 717,67 zł	91 455 155,00 zł	-7 116 644,02 zł
mazowieckie	211 672 804,11 zł	192 770 437,70 zł	189 330 106,30 zł	189 197 112,92 zł	-22 475 691,19 zł
opolskie	27 485 857,40 zł	25 594 576,90 zł	25 026 267,10 zł	25 029 725,50 zł	-2 456 131,90 zł
podkarpackie	61 715 119,50 zł	61 215 392,00 zł	61 332 801,10 zł	62 186 143,80 zł	471 024,30 zł
podlaskie	36 759 802,87 zł	35 826 125,17 zł	38 472 673,32 zł	38 529 328,32 zł	1 769 525,45 zł
pomorskie	60 306 655,52 zł	71 388 970,42 zł	71 874 052,09 zł	71 948 855,80 zł	11 642 200,28 zł
śląskie	203 723 425,20 zł	184 373 189,52 zł	182 426 071,48 zł	183 359 216,68 zł	-20 364 208,52 zł
świętokrzyskie	31 772 663,63 zł	30 271 539,19 zł	30 379 992,08 zł	31 851 069,03 zł	78 405,40 zł
warmińsko-mazurskie	35 162 402,83 zł	33 653 146,96 zł	32 961 375,70 zł	33 312 348,42 zł	-1 850 054,41 zł
wielkopolskie	109 090 266,40 zł	100 457 294,94 zł	98 061 810,57 zł	99 000 888,54 zł	-10 089 377,86 zł
zachodniopomorskie	62 141 481,75 zł	58 635 071,20 zł	58 126 904,71 zł	58 994 701,72 zł	-3 146 780,03 zł
Suma	1 340 081 278,88 zł	1 267 228 769,49 zł	1 258 990 425,55 zł	1 268 411 069,49 zł	-71 670 209,39 zł

Województwo	Liczba świadczeniodawców w 2012 r.	Liczba świadczeniodawców w 2013 r.	Liczba świadczeniodawców w 2014 r.	Liczba świadczeniodawców w 2015 r.	Różnica 2015/2012
dolnośląskie	216	217	213	215	-1
kujawsko-pomorskie	104	104	105	105	1
lubelskie	107	107	105	105	-2
lubuskie	57	57	55	55	-2
łódzkie	161	162	163	164	3
małopolskie	148	147	146	146	-2
mazowieckie	242	239	236	237	-5
opolskie	63	63	62	62	-1
podkarpackie	115	118	117	116	1
podlaskie	55	52	53	53	-2
pomorskie	110	91	92	92	-18
śląskie	360	359	348	348	-12
świętokrzyskie	67	66	65	67	0
warmińsko-mazurskie	71	71	69	69	-2
wielkopolskie	197	192	186	186	-11
zachodniopomorskie	78	78	77	77	-1
Suma	2151	2123	2092	2097	-54

W latach 2012–2015 finansowanie okulistyki zmniejszyło się o 71 670 209,39 zł. Równocześnie zmniejszyła się o 54 liczba świadczeniodawców realizujących umowy. W związku z tym nastąpił spadek średniej wartości umowy na świadczeniodawcę z 623 003,85 zł w roku 2012 do 604 869,37 zł w roku 2015.

Tabela 5. Zestawienie średnich wartości umów na realizację świadczeń szpitalnych (bez pakietu onkologicznego) i ambulatoryjnych w zakresie okulistyki u dorosłych i dzieci w latach 2012–2015 z podziałem na województwa

Województwo	Średnia wartość umowy w 2012 r.	Średnia wartość umowy w 2013 r.	Średnia wartość umowy w 2014 r.	Średnia wartość umowy w 2015 r.	Różnica pomiędzy średnią wartością umowy 2015/2012
dolnośląskie	564 792,69 zł	537 096,73 zł	538 383,47 zł	539 842,55 zł	-24 950,13 zł
kujawsko-pomorskie	660 730,24 zł	670 179,84 zł	672 619,96 zł	679 246,10 zł	18 515,87 zł
lubelskie	778 287,28 zł	737 086,00 zł	746 170,69 zł	758 589,85 zł	-19 697,44 zł
lubuskie	528 286,41 zł	494 959,23 zł	525 443,89 zł	525 317,69 zł	-2 968,72 zł
łódzkie	606 079,32 zł	540 998,22 zł	539 150,56 zł	534 238,58 zł	-71 840,74 zł
małopolskie	666 025,67 zł	626 338,38 zł	620 333,68 zł	626 405,17 zł	-39 620,50 zł
mazowieckie	874 681,01 zł	806 570,87 zł	802 246,21 zł	798 300,05 zł	-76 380,95 zł
opolskie	436 283,45 zł	406 263,13 zł	403 649,47 zł	403 705,25 zł	-32 578,20 zł
podkarpackie	536 653,21 zł	518 774,51 zł	524 211,98 zł	536 087,45 zł	-565,77 zł
podlaskie	668 360,05 zł	688 963,95 zł	725 899,50 zł	726 968,46 zł	58 608,41 zł
pomorskie	548 242,32 zł	784 494,18 zł	781 239,70 zł	782 052,78 zł	233 810,46 zł
śląskie	565 898,40 zł	513 574,34 zł	524 212,85 zł	526 894,30 zł	-39 004,10 zł
świętokrzyskie	474 218,86 zł	458 659,68 zł	467 384,49 zł	475 389,09 zł	1 170,23 zł
warmińsko-mazurskie	495 245,11 zł	473 987,99 zł	477 701,10 zł	482 787,66 zł	-12 457,45 zł
wielkopolskie	553 757,70 zł	523 215,08 zł	527 214,04 zł	532 262,84 zł	-21 494,86 zł
zachodnio-pomorskie	796 685,66 zł	751 731,68 zł	754 894,87 zł	766 164,96 zł	-30 520,71 zł
Suma	623 003,85 zł	596 904,74 zł	601 811,87 zł	604 869,37 zł	-18 134,48 zł

- Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu,
- Wojewódzki Szpital Okulistyczny w Krakowie,
- Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy,
- Szpital Kliniczny Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 5 im. św. Barbary w Sosnowcu.

W latach 2012–2015 finansowanie okulistyki zmniejszyło się o 71 670 209,39 zł. Równocześnie zmniejszyła się o 54 liczba świadczeniodawców realizujących umowy. W związku z tym nastąpił spadek średniej wartości umowy na świadczeniodawcę z 623 003,85 zł w roku 2012 do 604 869,37 zł w roku 2015.

W 2012 r. NFZ przeznaczył na finansowanie świadczeń ambulatoryjnych i szpitalnych w okulistyce 1 340 081 278,88 zł. Równocześnie całkowity koszt świadczeń zdrowotnych NFZ w roku 2012 to 61 957 372 000 zł. Świadczenia okulistyczne stanowiły zatem 2,16 proc. całkowitych kosztów świadczeń zakontraktowanych przez NFZ.

W 2014 r. wartość umów z NFZ na świadczenia ambulatoryjne i szpitalne w okulistyce zmniejszyła się do 1 268 411 069,49 zł. Całkowity koszt świadczeń zdro-

wotnych w tym roku wzrósł o niemal 7,9 proc. w porównaniu z 2012 r. – do 66 851 829 000 zł. Świadczenia okulistyczne stanowiły 1,97 proc. całkowitych kosztów świadczeń zakontraktowanych przez NFZ.

Mapy leczenia

Efektywne wykorzystanie pieniędzy publicznych przeznaczonych na leczenie chorób oczu uzależnione jest od kilku czynników. Jednym z nich jest optymalne zagospodarowanie infrastruktury lecznictwa szpitalnego i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Kolejny to liczba i rozmieszczenie praktyk lekarskich w ramach umów z NFZ. Dostęp do leczenia z pieniędzy publicznych jest różny i zależy od miejsca zamieszkania pacjentów.

Przez cztery lata zmniejszyła się znacząco kwota finansowania świadczeń w okulistyce. Równocześnie zmniejszyła się liczba świadczeniodawców realizujących umowy. Zmniejszył się także udział kontraktów okulistycznych w całkowitych kosztach świadczeń opieki zdrowotnej. Wykonujemy więcej procedur za mniejsze pieniądze. Nie są płacone nadwykonania, a mimo to liczba wykonanych procedur rośnie, ponieważ dla nas, lekarzy, dobro pacjenta jest najważniejsze.

*Iwona Grabska-Liberek
Autorka jest konsultantem ds. okulistyki województwa mazowieckiego
i prezesem elektem Polskiego Towarzystwa Okulistycznego.*